

Den næste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Værgeraadforsorg m. m.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 1335).

Sagen sattes til Forhandling.

Søgaard: Det Lovforslag, som her foreligger til Behandling, omhandler et af de efter min Opfattelse allervigtigste Spørgsmaal, som Lovgivningsmagten kan have med at gøre, idet det angaar vor opvoksende Ungdom og dermed vort Lands Fremtid. Hvis Spørgsmaalet om den opvoksende Ungdom ikke kan blive løst paa en nogenlunde god Maade, nytter al den anden Lovgivning, vi befatter os med her, ikke meget. Det nytter heller ikke noget at sige, at det er et Spørgsmaal, som man overlader til Hjemmene og Skolerne. Ganske vist skal denne Sag i al Almindelighed bæres af de mange Tusinde gode Hjem i vort Land, men paa den anden Side kan vi ikke være blinde for, at der er ikke saa faa Hjem, og der bliver desværre flere og flere, som ikke er i Stand til at røgte denne Opgave, som ikke magter den og derfor skubber den fra sig, og desværre er der ikke saa faa Børn, som allerede fra Fødselen af er hjemløse. Disse to Forhold gør, at der ligger en for vort Folks Fremtid stor social og moralsk Fare her, hvis Samfundet ikke tager dette Spørgsmaal op.

Det er jo ikke saa længe siden, at Staten kom til at beskæftige sig med dette Spørgsmaal. Før 1905 var denne Sag i det store og hele henvist til det private Initiativ, til Foreninger og Sammenslutninger. Paa den Maade er vore Opdragelsesanstalter blevet til. „Holsteinsminde“ blev oprettet af private i 1833, „Flakkebjerg“ i 1836, siden kom „Landerupgaard“ og de andre Opdragelsesanstalter til. Desuden har der været store Virksomheder, Foreninger, som har taget denne Opgave op og røgtet den til megen Gavn og Velsignelse for Ungdommen, saaledes Foreningen af 1837, Kristelig Forening for vildfarne Børns Redning af 1898 og endvidere en Række af Plejehjemsforeninger ud over Landet, idet hvert Amt har sin Plejehjemsforening.

Ad privat Vej er der altsaa naaet overmaade meget paa dette Omraade, og det Arbejde, der saaledes er gjort, fortjener Tak og Paaskønnelse, men det er ikke tilstrækkeligt. I 1900 var der her i Landet 9 Opdragelsesanstalter, 4 Internater,

54 Børnehjem og 21 Plejehjemsforeninger, og under Forsorg af disse Anstalter og Hjem var der i alt ca. 4 000 Børn. Staten gav ganske vist Tilskud til disse Virksomheder, men det var ret begrænset, kun 56 000 Kr. om Aaret. Naar Staten inden Loven af 1905 blandede sig i dette Forhold, var det mest som straffende, gennem Politi og Overøvrighed. Overøvrigheden kunde fratage Forældrene Forældre-magten og sørge for Børnenes Anbringelse, men det skete kun sjældent og i Regelen for sent; man kastede først Brønden til, naar Barnet var druknet. Vanartede og forbryderske Børn over den kriminelle Lavalder, som den Gang var 10 Aar — nu er den 14 —, straffede man efter Straffeloven af 10. Februar 1866. De, der var mellem 10 og 15 Aar, blev straffet med Ris, naar de havde overtraadt Loven, og de mellem 15 og 18 Aar med Rotting. Det skulde virke afskrækkende, men Resultatet blev, at Kriminaliteten mellem Børn og unge Mennesker tiltog meget stærkt. Man har en Statistik, indeholdende en Sammenligning mellem Femaaret 1866—70 og 1886—90. Medens Kriminaliteten blandt Landets samlede Befolkning var steget med 11 pCt., steg den blandt Børn mellem 10 og 15 Aar med 72 pCt. og blandt unge Mennesker mellem 15 og 20 Aar med 41 pCt. Det kunde ikke blive ved at gaa paa den Maade, Staten maatte gribe ind, og det skete saa ved Loven af 14. April 1905 om Behandling af forbryderske og forsømte Børn og unge Personer.

Foranledningen til denne Lov var egentlig givet af Dansk Skoleforening, i hvis Bestyrelse den bekendte Pædagog og Børneven Budde sad. Værgeraadsløven af 1905 har betydet et stort Fremskridt. Opgaverne er udvidet og løst i meget større Omfang end tidligere. For Tiden findes der 10 000 Børn under offentlig Forsorg. Vi har 5 Statsungdomshjem, 9 private Ungdomshjem, 5 private Skolehjem, 2 Statsoptagelseshjem, 45 private Jagttagelseshjem, 3 Statsbørnehjem, 85 statsanerkendte Børnehjem og 90 Dagarbejdsskoler, Fritidshjem, Asyl og Vuggestuer i København og 80 Anstalter af denne Art udenfor København, og medens Staten i 1900 ydede 56 000 Kr. aarlig til Løsningen af denne Opgave, er der paa den sidste Finanslov til Børnesagen paa Justitsministeriets Budget bevilget 455 366 Kr. og paa Undervisningsministeriets Budget 3 393 622 Kr., eller i alt 3 854 988 Kr.

Det foreliggende Lovforslag kommer til Folketinget enstemmigt vedtaget i